

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din
za inozemstvo 20—

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravištvos:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošt. čerkov.
zavodu šte. 11.842.

Ljubljana, 26. septembra.

Mnogokrat se je že razpravljalo o vzrokih, zakaj politični ugled in mednarodna avtoriteta Jugoslavije ne odgovarjata politični poziciji, ki jo naša država v Evropi zavzema. Gotovo je, da naša diplomatska umetnost ni na višji, organizacija naše diplomatske službe je še zelo primitivna, čut za mednarodno propagando je popolnoma nerazvit, diplomatska tradicija pohaja iz dobe, ko je matica Jugoslavije, bivša kraljevina Srbija, bila drobec med ogromnimi političnimi tvorbi iztoka in zapada.

Vse to in še mnoge druge stvari je treba popraviti; reformirati, reorganizirati. Odkar se nahajamo v zvezi Male antante in se utrjuje zavost, da reprezentiramo z našimi zavezniki novo velesilo v Evropi, postaja občutek, da nam je treba v zunanji politiki v marsičem hoditi nova pota, vedno jačji in marsikaj se boljše. Pod vodstvom gospoda Ninčiča je zapihal v našem zunanjem ministrstvu bolj svež zrak in mnogi pojavi kažejo, da gre na bolje. Pozitivna kritika je tu potrebna in točno je, da bi se i vprašanje naše zunanje politične linije i ono naše diplomatske službe reševalo bolje, brže in uspešneje, ako bi obstojal stalni parlamentarni odbor za sodelovanje z vodstvom naše mednarodne politike in za njeno kontrolo.

Pri vsem tem pa ne smemo prezreti, da obstoja v naši diplomatski bilanci še eden faktor, katerega vpliv na mednarodno veljavo naše države se ne da paralizirati z upravnimi reformami in političnimi revizijami. Ta faktor je naša javnost. Smelo rečemo, da je velik del naših političnih neuspehov pripisovati naši notranji ne-discipliniranosti. Naša opozicija prireja prave orgije na račun življenjskih interesov države. Vsak hip je pripravljena dokazovati prijateljem in nasprotnikom, da je Jugoslavija stavba na pesku, ki se lahko jutri podere, najbrezvestnejši med vsemi. Radič, kliče tuje države na pomoč proti lastni domovini. To nam spodkopuje ugled bolj nego najnerodnejši diplomati.

Posebno žalostno pa je tudi dejstvo, da gotovi opozicijski voditelji zlorabijo vsako priliko, da bi svojo domovino pred tujim svetom ponižali in oslabil in ji vrgli poleno pod noge. V svežem spominu je še divjanje naših klerikalnih listov, ko so Bolgari poskušali nas obtožiti pred svetom Lige narodov v Londonu. Takrat so bili naši klerikalci nad same Bolgare in obtožbo ter denunciacij proti Jugoslaviji je kar mrgolelo. Klerikalni listi niso prav nič skrivali svojega hudega razočaranja nad bolgarskim neuspehom.

Sedaj se nahaja naša država v vrlo važni poziciji radi turškega vprašanja. Ves naš narod je solidaren v tem, da mora biti naša država element miru na Balkanu in v Evropi. Ni nobenega dvoma, da je to načelo merodajno tudi za ukrepe vlade. Nesoglasja med Francijo in Anglijo so omogočila naši državi posredovanje, ki je nesporno znatno povzdignilo naš internacijski ugled. Udeležba Jugoslavije na orientjski konferenci in viden izraz tega dejstva. Medtem pa, ko vidimo, da v drugih državah take uspehe vsa javnost z zadovoljenjem beleži ter jih še podčrtava, se je pri nas razvila prava vojska v dokazovanju, da se sedaj Pašić in Ninčič prepirata in da torej ne pomeni nič, kar je Ninčič rekel, predlagal, posredoval.

Obnovitev turškega gospodstva v Evropi bi mogla biti za ves Balkan od najdalekosežnejših posledic. Pri znanem fanatizmu islamskega sveta je treba računati celo z reperskijami v naši notranji politiki. Treba je torej največje pozornosti. S kako lahkomišelnostjo se pri nas razpravlja to vprašanje, to dokazuje nedeljski govor gosp. Korošca v Celju. Klerikalni voditelj je celo vprašanje reducirail na formulo, da gre za borbo med Anglijo, Rusijo in Turčijo, v kateri smo mi očitno neinteresarani. Sovjetska Rusija in Kemal paša sta zavezništva. Gospod Korošec ni za Turke, toda on hoče, da »podpiramo Ruse«. Klerikalci pridigajo, da moramo pomagati Bolgarom. Istočasno se dezinteresirajo na vprašanje Trakije, glede katere prosijo Bolgari naše pomoči. Ker se je Pašić izrekel proti vrnitvi Turkov v Evropo, ga klerikalci zasmehujejo, češ, da se je blamiral, kajti Francozi in Angleži so sklenili drugače. Jutri bodo divje kričali, da se nismo uprli izročitvi Trakije, ko vendar Bolgari zahtevali, da naj se složno s njimi bo-

Poostren položaj ob Dardanelah

NEVARNOST TURŠKEGA NAPADA NA CARIGRAD. — RUSIJA PREDLAGA KONFERENCO ČRNOMORSKIH DRŽAV.

London, 26. septembra. (Izv.) Po vesteh, ki so dosepele danes iz Carigrada, zlasti pa iz angleškega glavnega stana, se je situacija ob Dardanelah zopet poslabšala. Angleški piloti javljajo o živahnem gibanju in zbiranju turških čet ob meji nevtralnega ozemlja. V angleških krogih se boje, da bo Kemal paša podlegel vplivu nacionalistov in da bo kljub nasprotni obljubi napadel nevtralnico in Carigrad. Vlada je pripravljena na vse eventualnosti.

Pariz, 26. septembra. (Izv.) Danes popoldne se je doznalo, da je angleški konzul v Smirni zapustil Smirno in da se je vkrcal na angleško križarko. Soproje vseh angleških častnikov, med njimi sproga generala Haringtona, so odpotovali iz Carigrada. Te vesti se smatrajo kot slabi simptomi. V francoskih vojaških krogih presojaajo položaj kot resnejši kot na Quai d'Orsayu. Brezdvomno je tudi general Pellet, francoski vrhovni poveljnik v Carigradu, opozoril vlado na resnost položaja.

«Intransigent» objavlja izjavo nekega vojaškega poveljnika, ki poudarja, da je razumljivo, da Anglija ojačuje svoje čete, ker nevarnost resnih zapletov se ni odstranila. Ni gotovo, ali bo Kemal paša mogel obdržati moč nad svojimi četami in se ne bo dal od nacionalistov prisiliti, da bi pred mirovnim pogajanjem staval z napadom na Carigrad v nevarnost interese Turčije. Položaj je sedaj zelo napet. Trenutno se nahaja v Turčiji 8000 Francozov, 2000 Italijanov in 13.000 do 14.000 Angležev.

Konec carigrajske vlade

SULTANOVA VLADA SE ZDRUŽI S KEMALOVO. — NEGOTOVA USODA SULTANA.

Pariz, 26. septembra. (Izv.) «Agence Havas» javlja iz Carigrada, da je veliki vezir sultanove vlade v Carigradu sporočil kemalistični vladi, da carigrajska vlada v nobenem oziru ne bo delala ovir angorski vladi in da so njeni člani že podali demisijo. Menijo, da bo Mustafa Kemal paša sprejel to ponudbo ter odpisal v Carigrad guvernerja, ki bo prevzel vladne posle v imenu angorske vlade.

S tem bo postal Kemal paša tudi formalno vladar cele Turčije. Kako vlogo bo v bodoče igral sultan, še ni jasno. Nekateri menijo, da bo ostal samo verski poglavar muslimanstva, kar pa bi bilo tudi politično izredne važnosti, ker bi se raztegnila potem njegova avtoriteta na ves muslimanski svet, tudi izven turških mej. Drugi svet sodojijo, da bo ostal tudi v bodoče še svetni vladar Turčije, zlasti če bo postal Carigrad zopet njena prestolnica.

Grška vlada apelira na Venizelosa

BIVŠI VODITELJ NAJ S SVOJIM POVRAATKOM REŠI DOMOVINO.

Pariz, 26. septembra. (Izv.) «Chicago Tribune» javlja iz Aten, da je grška vlada sklenila apelirati na patriotizem Venizelosa in ga naprositi, naj se stavi na razpolago grškemu narodu.

Atene, 26. septembra. (Izv.) Član Zaimisovega kabineta Kacilaos je dobil nalog, naj takoj odpotuje v Pariz, kjer se sedaj nahaja Venizelos, da mu obrazloži

Razbita pogajanja med Rusi in Japonci

Pariz, 26. septembra. (Izv.) Iz Tokija javljajo: Rusko-japonska konferenca je končala s popolnim neuspehom. Rusi so zahtevali, naj se končnoveljavno določi rok za izpraznitev severnega dela otoka Sahalina po japonskih četah, kar so Japonci odklonili. Japonci so izjavili, da se more ta del otoka izprazniti šele tedaj, ko bo podpisana pogodba. Ker nihče ni hotel popustiti od svojega stališča, so se pogajanja razbila.

POROKA CESARJA VILJEMA.

Berlin, 26. septembra. (Izv.) Bivši nemški cesar Viljem je sedaj oficijelno sporočil holandskim oblastem, da se 5. novembra poroči.

rimo za avtonomijo Trakije. To so metode, ki spodkopujejo stalnost in smoterenost naše zunanje politike.

Spopolnjuje jih oni frazerski neiskreni pacifizem, puhla demagoška fraza, ki naj v lastnem narodu vzbuja občutek, da mu je domovina le moloh, ki komaj čaka na nove krvave žrtve, v zunanjem svetu pa vodi poročila, kakor jih zadnje dni zopet čita-

«Agence Havas» javlja, da se je turška konjenica, ki je včeraj pod zaščito bele zastave zapustila Erenköj v nevtralnici con, danes zopet povrnila. Močna je približno 2000 mož. Angleška kolona se je umaknila iz Canaka ter zasedla nove postojanke. Kolona je pripravljena na vse eventualitete. Vsak dan dovažajo angleške vojne ladje nova ojačenja angleškimi četami.

RAZOČARANJE NA GRŠKEM.

Atene, 26. septembra. (Izv.) Zavezniška nota Kemal paši je izzvala v tukajšnjih političnih krogih veliko razočaranje. Vsi atenski listi naglašajo potrebo reorganizacije grške vojske, ki bi imela braniti Tracijo. V Tracijo je odpotovalo več generalov s Papilosom na čelu, ki bodo reorganizirali grško vojsko. Guverner Tracije se preseli v Solun.

NOVA RUSKA NOTA.

Riga, 26. septembra. (Izv.) Sovjetska vlada je po zastopniku komisarja za zunanje zadeve izročila zavezniskim vladam novo noto, kjer izjavlja, da more le takojšnja mirna intervencija obvarovati južni zapad Evrope pred novimi krvavimi zapletitvami. Rešitev tega vprašanja je le mogoča, ako se priznajo suverene pravice Turčije nad vsem turškim ozemljem, zlasti nad Carigradom. Z ozirom na posebno stališče Rusije glede vzhoda in na njen položaj ob Črnem morju, predlaga sovjetska vlada, naj se takoj skliče konferenca vseh zainteresiranih držav, zlasti onih, ki ležijo ob Črnem morju.

Carigrad, 26. septembra. (Izv.) Veliki vezir sultanovega carigrajskega kabineta Fesi paša je predložil danes sultanu demisijo cele vlade. Sultan je demisijo sprejel. Ni še gotovo, ali se osnuje začasno še samostojna vlada, ali pa bo prešla vladna oblast že takoj na vlado Kemala paše. A tudi v prvem slučaju bodo stvorili začasno vlado kemalisti, ki bodo imeli samo nalogo, izvesti likvidacijo dosedaj obstoječe posebne carigrajske vlade.

VPRAŠANJE RAZOROŽITVE.

Ženeva, 26. septembra. (Izv.) Na današnji plenarni seji Zveze narodov so se bavili z vprašanjem razorožitve. Poročevalec lord Robert Cecil (Anglija) je opozarjal na to, da se vsled oborožitve brezplodno zapravlja mnogo človeških sil in mnogo denarja, da pa je razorožitev toliko časa nemogoča, dokler obstoja nezaupanje med narodi. Scioloia (Italija) je izjavil, da Italija toplo podpira od Roberta Cecila in Jurenca predlagano resolucijo, ki pomenja početek moralne razorožitve.

ŽIVINA IZ MADŽARSKE.

Beograd, 26. septembra. (Izv.) Polkovnik Panta Gjuričič je odpotoval na Madžarsko da prevzame 200 konj in istoč ovac na račun naših reparacij.

mo: da se vrši mobilizacija in da pošilja vlada nezanesljive slovenske in hrvatske polke v «notranjost Srbije»...

Dokler bo naš narod trpel, da se njegov veliki državni interesi na tak brezvesten način izigravajo, tako dolgo nam najlepša politična linija, najspretnejša diplomatska taktika ne pomagajo nič.

Ninčičevo poročilo ministrskemu svetu

USPEHI V LONDONU IN PARIZU. STRAŽNI ODDELEK NAŠE VOJSKE NA GALIPLIJU? — AFERA KRALJEVIČA GJORGJA.

Beograd, 26. septembra. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta je podal zunanji minister Ninčič v večurnem govoru poročilo o položaju na bližnjem vzhodu, ter o svojih uspehih v Parizu in Londonu. Očrtal je tudi potek svojih posvetovanj z Lloydom Georgejem, Churchillom, Chamberlainom in Poincarejem v Parizu. Na to je preciziral razliko med francoskim in angleškim stališčem in je obrazložil, kako da se je mogel tako hitro doseči sporazum. Opisal je tudi moč in število turške vojske in obrisal Kemalove nadaljne načrte. Stamboljski je ministru Ninčiču, s katerim sta se sestala v Ženevi, izjavil, da pričakuje Bolgarija sedaj neposredno pomoč z naše strani. Obljubil je, da se Bolgarija ne bo več zanimala za Macedonijo, če ji pomagamo, da doseže avtonomijo Tracije. Gotovo je, da bomo sodelovali pri konferenci na kateri se bo reševalo o grško-turškem sporu in o vprašanju Tracije.

Mesto v svetu Zveze narodov moremo z gotovostjo računati zase. Za Malo antanto bo izvoljen kot zastopnik minister Dr. Ninčič.

Končno je predlagal minister, da bi bilo primerno poslati v Galipoli stražni de-

šma 150 — 200 mož, ki naj bi dokazali našo solidarnost z Veliko antanto. Nekateri člani vlade so bili mišljenja, da bi ta korak značil popoln pristane na angleško stališče in so zahtevali, naj se počaka z odločitvijo do Pašičevega povratka.

Popoldne se je seja nadaljevala. Notranji minister Timotijević je poročal o postopanju proti princu Juriju. Na podlagi sklepov ljubljanskega kronskega sveta je spričo dejstva, da se kraljevič Jurij ni hotel pokoriti odredbam vlade in kralja, kakor je bil to dolžan po postavi in dvornih statutih je vlada stavila kralju pismen predlog, v katerem priporoča, naj se s kraljevičem postopa po določilih dvornega statuta. Ta predlog so podpisali vsi navzočni ministri.

BENEŠ ODKLANJA KANDIDATURO V SVET ZVEZE NARODOV.

Ženeva, 26. septembra. (Izv.) «La Suisse» javlja v svoji današnji številki, da je češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš, čigar izvolitev v svet Zveze narodov je bila zagotovljena, izjavil, da odklanja to mesto.

Uradniška pragmatika Sovražna propaganda

Beograd, 26. septembra. (Izv.) Današnja seja pododborja za uradniški zakon se je vršila v navzočnosti ministra Trifkovića in Kumanudija. Na njej se je obširno razpravljalo o tem, kako bi se čim prej odpravilo današnjemu gnetnemu stanju državnih nameščenec. Za enkrat pododbor še ni sklenil ničesar končnoveljavnega. Jutri dopoldne se bo začela podrobna razprava o zakonskem načrtu glede pragmatike, materijalno vprašanje pa bo rešil finančni odbor.

Parlamentarna konferenca

Beograd, 26. septembra. (Izv.) V predsedništvu vlade je bila danes konferenca načelnikov parlamentarnih skupin pod predsedstvom namestnika ministrskega predsednika Trifkovića. Prisotni so bili gg. Timotijević, Gjuričič, Kumanudi, Davidović, Dulibić, Voja Lazić in Drofenik. Finančni minister je govoril o stanju dinarja in je predlagal nekaj novih ukrepov za njegovo stabilizacijo. Sledil je referat o zunanji situaciji, nakar se je razpravljalo o dnevu sklicanja narodne skupščine. Predsednik skupščine pride v Beograd v petek.

Ureditev dobrovoljstva

Beograd, 26. septembra. (Izv.) Danes se je v ministrstvu za socialno politiko vršila seja interministerialnega komiteja za dobrovoljce. Seji so prisostvovali tudi vojni, agrarni, notranji, in trgovinski minister ter zastopnik Zveze dobrovoljcev. Med ostalim se je določilo, katerim prosilcem se bo odšel priznavalo dobrovoljstvo. Ta določba se glasi: Dobrovoljci morejo postati: 1.) vsi oni orožniki, ki so v letih 1914, 1915 in 1916 stopili v službo orožništva kraljevine Srbije. Svojestvo borca ali neborca določi vojno ministrstvo; 2.) vstaši iz let 1875 do 1878, za katere dve priči potrdita pod priego, da so se res udeležili takratne vojne, oziroma vstaje; 3.) jugoslovanski častniki, ki so prišli iz Italije in so na podlagi ukaza z dne 13. decembra 1918, št. 62.240 stopili v katerokoli edinično srbske vojske.

Dobrovoljstvo svojstvo pa se ne priznava: 1.) jugoslovanskim vojakom, ki so služili v češki vojski; 2.) vojakom iz Južne Srbije, ki so bili poprej v Ameriki in so leta 1914 vstopili v našo vojsko. Dalje se dobrovoljstvo ne priznava vsem tujim državljanom. O moštvo in častniških bataljona kapetana Pivka medministerialni komite ne more odločiti brez potrebnih dokumentov. Glede šibenških revolucionarjev iz leta 1917 in 1918 komite ni pristojen sklepati.

MINISTER DR. MARKOVIĆ V PARIZU.

Pariz, 26. septembra. (Izv.) Jugoslovanski pravosodni minister dr. Laza Marković je dospel semkaj, da se posvetuje z francosko vlado

POVRATEK G. PAŠIČA.

Beograd, 26. septembra. (Izv.) Ministrski predsednik Pašić se vrne v sredo zvečer v Beograd.

Dunaj, 26. septembra. (Izv.) Listi poročajo iz Beograda: V več krajih v Dalmaciji je prišlo vsled izvršitve agrarne reforme do nemirov. Kmetje so se branili oddajati gospodarjem desetine. Orožništvo je moralo posredovati ter rabiti orožje. Bilo je več mrtvih in ranjenih.

Praga, 26. septembra. (Izv.) «Narodni Listy» javljajo iz Beograda: Kakor se govori v političnih krogih, je vojni minister vpoklical 30.000 vojakov, ki bodo odšli v Macedonijo. S tem hoče biti zasiguran proti vsem eventualitetam.

Menda ni treba še le posebej povdarjati, da je ena kot druga vest izmišljena, zlasti s tendencioznim namenom oškodovati naš ugled v inozemstvu. Zopet nov dokaz, kako neumorno je na delu neprijateljska propaganda, a tudi, kako malo je na svojem mestu naša izvešteljska služba. Ured.

IZPLAČILO ODŠKODNINE ZA HAK.

Beograd, 26. septembra. (Izv.) Državni podtajnik dr. Svetislav Popović se je s trgovinskim ministrom Vilovićem sporazumel glede izplačila še preostalega dela za likvidacijo kmetijskih odnosov v Bosni in Hercegovini. Danes je bilo za to poslanih agrarni direkciji v Sarajevu 10 milijonov dinarjev, jutri se bo poslalo nadaljnih 20 milijonov, dočim se bo ostanek 25 milijonov izplačal do konca oktobra. Ker je sporazum dosežen, muslimanska ministra ne bosta dala ostavke.

POTVORJEN «SLOVENČEV» INTERVJU Z G. DAVIDOVIČEM.

Beograd, 26. septembra. (Izv.) «Slovenec» je pred par dnevi objavil intervju z g. Davidovićem, ki da se je med drugim izrazil tudi za revizijo ustave. Gospod Davidović izjavlja, da je ta intervju potvoren.

REKORDNA NOGOMETNA TEKMA.

Zagreb, 26. septembra. (Izv.) Danes popoldne se je na igrišču Konkordije vršila nogometna tekma «Gradjanskog» proti klubu Krajišniku iz Banjeluke. Tekma je končala z rezultatom 17 : 0 (3 x 0)! Vragovič sam je zabil 11 golov!

NAPAD HAJDUKOV NA VLAK.

Beograd, 26. sept. (Izv.) Črnogorski hajduk Savo Raspopović, je dne 22. septembra pri Mušnici na železniški progi Bar-Virpazar z desetimi razbojniki iz zasede napadel poštni vlak in ga ustavil. V vlak je bilo tudi nekaj vojaških rekrutov in orožnikov, ki so se spustili takoj v boj z razbojniki, ki pa je končal zelo nesrečno. Ubilih je bilo namreč 6 vojakov, en orožnik in en carinski stražnik, en orožnik pa je bil ranjen, dočim razbojniki, ki so streljali iz zasede, niso imeli žrtev. Hajduki so oplenili vse potnike in uničili tudi vso pošto, vendar pa se je sprevedniku Mirku Miloševiću med bojem posrečilo pobegniti z novcem na varno. Oblasti so poslale za hajduki močne orožniške oddelke, ki so takoj obkolili vse gozdove, v katerih se skrivajo razbojniki.

Liška železnica

V zadnji seji ministrskega sveta se je določil kredit za nadaljevanje gradnje liške železnice.

Tudi liška železnica spada med ona podjetja, za katero obžalujemo, da se ni svetovna vojna zakasnila za dve, tri leta. Glavni del dosežane gradbe se iz itak zvršil že pred izbruhom vojne, med vojno je delo z vojnimi vjetniki le slabo napredovalo. Do Vrhovine je stekla železnica že leta 1917. Pred dvema letoma se je otvorila proga do Gospića in letos, menda v juniju, se je izročila prometu še nadaljna proga od Gospića do Gračaca. Lahko tedaj rečemo, da je velika večina liške železnice že dovršena; iz Ogulina se lahko danes pelje še skoro do širine Zadra, to je le malo manj nego skozi celo Liko.

Ker je na mnogih kartah liška železnica pogošeno vrtana, naj njen potek v kratko označimo. Od Ogulina gre mimo Plasku in Jesenici ter Rudopolja na Vrhovine; ta postaja leži ravno na sredi nad Plitvičkim jezeri in Otočcem, tako da je ostal Otočac s svojo znano povečano pivovarno 15 km od postaje oddaljen. Pri Vrhovinah napravi proga precejšen ovinek proti zapadu, nato pa teče okrog južnega konca Gackega polja zopet proti jugu. V nadaljnjem se drži ves čas neposredne bližine državne ceste Otočac - Lešće - Janjč - Perušić - Osik - Gospić - Medak - Ričice - Gračac. Kot kuriozum naj navajamo, da leže postaje brez vsakršnega vidnega vzroka daleč od krajev, katerim so namenjene. Tako n. pr. leži Gospić, središče Like in sedež liško - krbavske županije ter dveh srednjih šol, 2-3 km oddaljen od kolodvorov. Prav isto imamo v Gračacu. Brez vidnega razloga mora potnik koračiti po pol uro po prahu, po dolgi cesti, predno pride v mesto, dočim ni nikakega terenskega ali drugačnega zadržka, da se ne bi mogel kolodvor postaviti v neposredni bližini mesta. Kakšni nagibi so vodili Madžare k taki politiki, o tem vedo domačini povedati same ljubeznive stvari. Skrb za dobrobit in napredek kraja prav gotovo ni bila merodajna.

Ker je železnica iz Splita, oziroma Šibenika na Knin, kamor je projektirana liška železnica, že davno v obratu, manjka samo še oddelek med Gračacem in Kninom. Državna cesta, v katere neposredni bližini bo vodila projektirana proga, meri iz Gračaca do Knina 59 km. Treba je tedaj zgraditi le še okrog 60 km železniške proge, pa bo spojena reška proga z dalmatinskimi železnicami in mogel boš sesti zvečer v Ljubljani v dolenski vlak in dospeti naslednji dan v Split.

Stvar pa je še ugodnejša. Dobra polovica proge, to je od Gračaca do v bližine vasi in občine Zrmanja, je namreč že v grobem izdelana; zgrajena je proga s škarpami in nasipi, izvrtni so tuneli, postavljena so kolodvorska poslopja. Vmes so sicer še negotove partije, nedokončani predori, vendar bi bilo delo lahko v neprodolgem času dogotovljeno. Sedaj pa lahko na mnogih mestih vidiš, kako se kvari gradbeni material. Delo stoji povsod; dela se le v manjšem obsegu na drugem koncu proge, od Knina navzgor.

Terenskih težkoš na oddelku Gračac - Knin ne more biti. Gračac leži 562 m visoko, prelaz pri Cerovcu pa ne dosega niti 800 m. Le na dalmatinsko stran, v dolino reke Zrmanje, se dolina zelo hitro znižuje.

Ko bo dograjen še ta oddelek, bo lažje delati na izgradnji unske železnice, ker je spodnji del obema program skupen.

Politične beležke

✚ Zbor zaupnikov JDS iz obeh slovenskih oblasti predlaga v «Novi Dobi» Ivan Prekoršek, kjer razpravlja o «nesoglasjih v stranki». Uvodoma poudarja gosp. P., da so v stranki, ki

živi in nosi odgovornost za vladno napram narodu, pojavi nesoglasja nekaj povsem naravnega. Toda nekaj drugega je medsebojno ljuto pobijanje. Kadar bi se medsebojno dovolj oslabili, potem bi seveda manj soglasij med nami, ko bomo v lepi složni opoziciji mogli kritizirati delo drugih. Kar se danes godi, je boj za slabljenje stranke. Stajerskim demokratom ne more biti vseeno, ako v Ljubljani ne pride v stranki do onih prilik, ki so za uspešno delo neobhodno potrebne. V stranki je mesta in dela za vse. Prilike je dovolj, da povzame, kako naj bo naše sodelovanje v vladi boljše — ali pa da povzame in prepriča večino, da je naše sodelovanje v vladi narodu v kvar. Tertium non datur. Gospoda krog «Slov. Naroda», ki je zadnje mesece zašla na neko novo pot obravnavanja strankinih zadev, kritiziranja in smešenja sedanjih zastopnikov naše stranke, mora postati jasnejša. Način in metoda «Slov. Naroda» zahtevajo nujno razčiščenje. Pristaši demokratične stranke nujno zahtevajo, da se mora to izvesti po poti, ki je za to običajna v organizacijah in strankah. Stranka je najvišji forum. Le znak naše slabosti bi bil, ako bi še dalje taval v nejasnosti in negotovosti, ki nam na ven ne preostane dovolj časa. To je trenutno največji greh naše stranke. Zbor zaupnikov obeh organizacij, ljubljanske in mariborske, je nujno potreben. On naj prinese potrebno razčiščenje in dati našim poslancem in naši publicistiki enotno stvarno smer. V tej nejasnosti ne more dalje živeti. Mi vsi hočemo biti na jasnem, kdo ima voljo živeti in delati v okviru stranke. Za tako razčiščenje ne zadoščajo naša načelstva, o tem naj govori celotna stranka, in to v Ljubljani, v Mariboru ali v Celju. Izvršiti pa se mora to prejšnost, ker stranka brez discipline in strankarije brez čuta do polne dolžnosti do stranke, pripravljajo stranki in njenim idejam — smrt. — Predlog gosp. Prekorškega bi morala vzeti vodstva naših organizacij v najresnejše upoštevanje.

✚ Radičeve neumnosti presedajo že celemu svetu. Te dni je zboroval v Zagrebu nekaj «vrhovni svet» njegove stranke; Radič je vodil seveda glavno in edino besedo. Med drugim je izjavil, da je treba pozdraviti Hrvate v Ameriki, ker ti imajo veliko dolarjev, po katerih se Radič sline cedijo. Pozdraviti je treba tudi srbske seljake, četudi so «manjkulturni» in «krivoverci». Da, da, kultura je doma samo pri Radičevih «pravovernikih». Celotno Slovence je pozdravil Radič, četudi so Slovenci — špekulanti! Največji špekulant, pa ne samo v hrvatski kmetijski republik, temveč v celi Jugoslaviji je pa vendarle Radič sam. Tragično je, da sledijo temu kandidatu za Stenjevca (hrvatski Studenec) še vedno tisoči in tisoči hrvatskih kmetov.

✚ Zalostne razmere vladajo v Zagrebu v nacionalnem oziru. Celotno «Obzoru» mora žigosati nemškutarjenje, ki se je v Zagrebu tako razpaslo, da pride — po «Obzoru» — kmalu čas, ko bodo govorile hrvatsko samo še — branjeveke na trgu. Čudno, ta hrvatski, ta blokaški Zagreb, pa narodno tako nezaveden. Saj zato, ker je v narodnem oziru tako nezaveden, tako nemškutarski in židovski, zato je menda Zagreb tudi tako — blokaški.

Po svetu

— Kronanje rumunskega kralja Ferdinanda se bo vršilo dne 15. oktobra v mestu Alba Iulia v Rumuniji. Slavnostim bodo prisostvovali zastopniki vseh evropskih dvorov: angleškega bo zastopal eden izmed princov, predsednika francoske republike general Franchet d'Esperey, Italijo vojvoda Genovski, Jugoslavijo kralj in kraljica, Grčijo pa prestolonaslednik in vojvodinja spartska. Slavnosti bodo trajale tri dni, dne 15., 16. in 17. oktobra. Prvi dan se bo vršilo kronanje kralja Ferdinanda v posebni za

to svrno zgrajeni katedrali v Albi Iuliji. Kralja bo kronal primas dr. Miron Cristea, kateremu bo asistiral visoka duhovščina iz vseh provinc Rumunije. Po kronanju bo kralj prečital proklamacijo rumunskemu narodu s tribune, ki bo postavljena sredi katedrale, nakar bodo kurirji po vseh mestih v državi prečitali ljudstvu isti proglas. Ker ima katedrala prostora samo za 300 oseb, bodo med kronanjem v njej navzoči samo zastopniki tujih držav, člani vlade in parlamenta, bivši ministrski predsedniki ter po nekaj višjih civilnih in vojaških dostojanstvenikov. Po slavnostni kronanju se bo kralj s kraljico in ostalimi dostojanstveniki podal v Bukarešto, kjer se bodo slavnosti dne 16. in 17. oktobra še nadaljevale.

— Bolgarska vlada proti novinarjem. Novinarsko združenje v Sofiji je povodom zadnjih dogodkov v Trnovu proglasilo bojkot nad ministrom za notranje zadeve, Daskalovom. S tem sklepom novinarjev se je v soboto bavit tudi ministrski svet, ki je v znak solidarnosti z notranjim ministrom sklenil, da se sofijskim novinarjem ne bodo dajale nobene vesti niti od posameznih ministrstev niti od presbiroja. Oredba je stopila že v nedeljo v veljavo in so sofijski listi navezali le na lastna brzojavna poročila.

— Vsak dan milijon besed brezlično oddaja največja brezlična brzojavna postaja na svetu St. Assise na Francoskem. Istočasno oddaja lahko hkratu 6 brzojavk, na uro 36.000 besed, na dan skoro milijon besed. Postaja služi največ brzojavnemu prometu z Ameriko in je bila dozidana in domontirana sredi tega meseca.

— Abd El Krin, poveljnik vstaških Marokancev se je udal Špancem. Njegovi odposlanci so zaprosili poveljnika mesta Penon Vele, naj jih sprejme v svoje varstvo. Abd El Krin, ki je dolgo vznemirjal špansko vlado v Maroku, je prošil za začetek mirovnih pogajanj.

Prosveča

Marija Vera v Ljubljani. Včeraj je prispela v Ljubljano naša umetnica g. Marija Vera, članica beogradskega gledališča. V Ljubljani ostane 14 dni, da se udeležuje skuseni za Ibsenovo «Hedo Gabler», ki jo bodo igrali v začetku sezone in kjer nastopi ga. Marija Vera kot gost v naslovni vlogi. Premijera bo koncem prihodnjega tedna.

Ljubljansko dramsko gledališče se odpravi v nedeljo dne 1. oktobra s Cankarjevimi «Hlapci». Igro bo režiral g. Šest, glavne vloge pa so v rokah gg. Kralja, Rogoza in Ločnika; Lojzko igra gđ. Zbořilova, ki je letos na novo angažirana. Za «Hlapci» pride na vrsto tudi v šestovi režiji Čapkova kolektivna drama R. U. R. s sijajno opremo in gg. Skrbinskih, Rogozom in Kraljem v glavnih vlogah. Nato slede Cankarjeve «Romantične duše» v režiji g. Skrbinskega.

Anton Vodnik: «Zalostne razmere», Ljubljana 1922. Cena 10 Din. Dobiva se po vseh knjigarnah. V elegantni opremi je izšla prva zbirka že priznanega mladega pesnika, ki je doslej objavil svoje pesmi po raznih leposlovnih listih. Vodnik je naiven lirik, obdarovan z redkim talentom izraza, je pesnik mišičnega hrepenenja naše dobe in zasluži vsi pozornost naše javnosti, kateri moremo njegovo prvo zbirko, o kateri bomo še podrobneje izpregovorili, čim najtopleje priporočiti v nakup.

P. Kunavar: Kraški svet in njega pojavi. Poljudnoznanstveni spis s slikami. Tiskala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani, 1922. Strani 104, cena Din 36.—. Pred letom nam je podaril znani slovenski planinec P. Kunavar prelepo knjigo «Na planine», ki jo je sprejela naša javnost z največjim priznanjem. Sedaj smo dobili od njega novo, namreč zgoraj navedeno. Pisatelj ni le znan kot izbrani planinec, temveč predvsem še kot strokovnjak v poznanju našega Krasa in njegovih podzemeljskih znamenitosti, zato je bil baš on najboljši pisatelj nam poljudnoznanstveni opis zanimivih krajev in njegovih pojavov, ki smo ga že dolgo občutno pogre-

šali. Uvodoma navaja pisatelj dosežane razpisovalce Krasa, predmetno literaturo in navodila za raziskovanje, nato pa opisuje apnenec, vodo, dolino, polja, jame podzemskih rek, ledene jame itd. P. Kunavar pripoveduje gladko, lepo in zanimivo, tako da mu slediš od začetka do konca brez odhoda in z največjim interesom. Besedilo lepo ponazorjuje 35 kraških fotografskih slik, ki jih je posnel deloma pisatelj sam, deloma njegovi tovariši. Učiteljska tiskarna je preskrbeli vseskozi elegantno opremo, zato knjigo najtopleje priporočamo.

Najlepši tenor na svetu ima, kakor poročajo pariški listi, 24letni Ottilio Buggiari, ki je do nedavna v Ameriki prodajal gramofonske plošče. Staknil ga je neki francoski kritik in ga peljal s seboj v Pariz. Pravijo, da bo po par letih šolanja že nastopil turnejo kot Carusov naslednik.

Sokolstvo

I. Jugoslovanski vsesokolski zlet v Ljubljani. Seja likvidacijskega odbora se vrši v petek dne 29. septembra točno ob 8. uri zvečer v saveznih prostorih.

Sport

Današnje zaključne lahkoatletične tekme Sportnega tedna obetajo postati zelo zanimive, ker bodo odločile, kateremu klubu bo pripadlo letošnje prvenstvo za Slovenijo. Danes so na sporedu tri točke: petboji, hoja na 3 km in tek na 10 km. V petboju ki obsega tek na 100 in 200 m, skok v višino in daljavo ter met krogla ima največ izgleda «Ilirija» (Vidmajer, Benč), v hoji na 3 km «Primorje» (Bašin, Škrjajnar), v teku na 10 km pa «Jadrani», ki ima v svojih vrstah par vztrajnih tekačev. Najvažnejši je petboji, ker štejejo rezultati dvojno število točk, prvo mesto torej 10 točk, in zato odločilno vplivajo na končno klasifikacijo. Tekma v pešhoji na 3 km se vrši na igrišču, tek na 10 km pa na državni cesti do St. Vida in nazaj. Tekme počno ob 15. na igrišču «Ilirije».

Prvenstveno nogometno tekmo med «Ilirijo» in «Primorjem» v Ljubljani je določil poslovni odbor LNP. Za nedeljo 1. t. m. Vsi tedaj je «Ilirija» prisiljena odgovoriti za ta dan določeno mednarodno tekmo s celovskimi «Sportveinom». — Kot predigra se vrši prvenstvena tekma rezerv obeh klubov.

Jubilnejske konjske dirke so se vršile v Mariboru v nedeljo in včeraj v proslavo 40letnice «Dirkalnega društva» v Mariboru. Dirke so potekle prav sijajno, saj je bilo prijavljenih 52 konj. Vršile so se na Teznu. Predsedniku Rosmanitu je bilo poklonjeno častno darilo. O dirki pri- nesemo še obsežnejše poročilo.

Novi českoslovaški rekordi v lahki atletiki. «Slavija» v Pragi je preteklo nedeljo priredila lahkoatletični miting, na katerem so dosegli več novih českoslovaških rekordov, in sicer: tek na 200 yrdov: Linka 21,4, 220 yrdov Linka 23,8, 300 yrdov Karel 33,8, 300 m Karel 37,4, tek na 220 m z zaprekami Jandera 29, metanje krogel z obema rokama Ivo 22,27, skok v višino Bulim 1,85, štafeta 4 × 220 yrdov Slavija 1:33,4, štafeta 4 × 110 yrdov Slavija 44,9.

Vpisovanje v telovadni odsek društva «Atena» se vrši še danes, 27. t. m. od 17. do 19. ure (5. — 6. zvečer) v telovadnici I. državne gimnazije. Sprejemajo se otroci od 4. do 10. leta. Istočasno se vpisuje v damski oddelek. Podrobna pojasnila se dobe istotam.

Nekaj zanimivih številk iz nogometne tekme Avstrija : Madžarska. Kakor smo že poročali, je z veliko napetostjo pričakovana tekma med avstrijskim in madžarskim reprezentančnim moštvom končala v nedeljo neodločno z 2 : 2. Veliko zanimanje, ki je vladalo za to tekmo na Dunaju, se razvili iz tega, da je tekmi prisostvovalo 65.000 gledalcev. Dohodki so znašali 173.600.000 avstrijskih kron, in sicer se je prodalo že v predprodaji vstopnic za 124 milijonov. Za vzdrževanje reda je bilo potrebnih 100 rediteljev, 90 stražnikov in 10 ognjegašev. Razven tega je bilo v službi 90

bišeterjev in 40 blagajnikov. Tekmo je sodil dr. Bauwens, da je izjavil, da je bila igra v tehničnem in taktičnem oziru na razmeroma nizki stopnji. Vendar pa poudarjajo vsi sportni krogi, tudi avstrijski, da je bilo madžarsko moštvo boljše od avstrijskega. Zlasti napadalna vrsta Avstrije ni zadovoljila.

Nova tiskarna v Ljubljani

Društvo lastnikov tiskaren nam poroča:

V Ljubljani je sedaj šest tiskaren. Povsem opravičeno se lahko trdi, da za Ljubljano to število tiskaren popolnoma zadostuje in da o kakoli lokalni potrebi za nadaljnje tiskarne ne more biti nobenega govora. Nasprotno že obstoječe tiskarne niso v polni meri zaposlene. Vpoštevatelj je namreč, da ne iščejo dela v Ljubljani samo tukajšnje tiskarne, temveč tudi tiskarne iz sosednjih mest, kar je tudi povsem umevno, vsaj bi te tiskarne z lokalnimi naročili nikakor ne bi mogele hajati.

Na vse te okoliščine je naše društvo merodajne faktorje ponovno opozarjalo. Tudi se je opozorilo na dejstvo, da je podeljevanje novih tiskarniških koncesij za tukajšnji obrt pogubonosno. Z ustvarjanjem novih tiskaren — ne da bi bila podana potreba — se obsoja tako stara, kakor tudi nova podjetja na slabotno vegetiranje, ker primanjkuje dela za toliko podjetij. Pri tej priliki pripominjamo, da so naše tiskarne navezane le na naročila podjetij v Sloveniji, ker imata Srbija in Hrvatska za svoja naročila dovolj lastnih tiskaren.

Z ustvarjanjem novih tiskaren podražuje se pa tudi obrt. V Sloveniji je notorično pomanjkanje delavnih moči v tiskarski stroki, iz česar sledi, da bi moralo novo podjetje odvzeti delavske moči že obstoječim podjetjem, če hoče pričeti z obratovanjem. Teh pa drugače dobiti ne more, kakor da obljubi višje plače, kakor so običajne pri starih podjetjih in hočeš nočeš morajo slednja zvišati prejemke svojemu osebju. Posledice čuti pa le naročniki.

Vse opozarjanje merodajnih krogov je pa kakor bob ob steno. Podeljevalo se nove koncesije brez ozira na vse kvarne posledice. Lokalna potreba je deveta briga in je nerazumljivo, da se ravno pri naši obrti postopa tako lahkomišlno. Vsaj je vendar obče znano, da se je pri podeljevanju koncesij za manufakture in kolonijalne trgovine postopalo z največjo rigoroznostjo in so se prošnje za podelitev teh koncesij odklanjale kar engros. Dočim se je v stari Avstriji ravno glede tiskarskih podjetij postopalo z največjo munificenostjo in če se ni izkazala lokalna potreba, se tudi ni izdala koncesija, pa naj je prošil zanjo Peter ali Pavel.

Kakor se postopa v zadnjem času pri nas presega pa že vse meje. Stavba za sedmo tiskarno v Ljubljani še ni gotova, pa je že zopet nova tiskarna na vidiku.

Gg. Dragotin Hrihar in Rado Legvart razpošiljata okrožnice, s katerimi vabita na podpis delnic «Slovenske tiskarne». Kakor izhaja iz okrožnice imata koncesijo že v žepu, ker je navedeno, da so stroji že nakupljeni in tudi že v naši državi, prostori zasigurani ter se prične z obratom koncem tega leta. Potreba je seveda izkazana s tem, da so prišli Slovenska banka in njeni prijatelji do prepričanja, da je v Ljubljani potrebna in sicer neobhodno potrebna moderna tiskarna — do sedaj seveda še nimamo moderne tiskarne v Ljubljani — in vsled tega se koncesija tudi pošteno-obratno podeli.

Dozdevno so za podelitev koncesij za tiskarsko obrt merodajne edinele zveze z vplivnimi faktorji, to pa tembolj, ker je eden gg. pozivateljev že imel par tiskarniških koncesij, katere je za prodal. Ni tedaj nikakega poudara za zopetno podelitev koncesije, ker ista vendar ne sme postati predmet trgovanja.

V obrambo interesov svojih članov, ki se na tak način lahkomišlno ogrožajo, protestiramo kar najodločneje proti takemu podeljevanju koncesij ter smo pri- siljeni naše opravičene pritožbe iznesti javno, ker jih vlada noče upoštevati.

Jugoslovanske žene na Češkoslovaškem

V letošnjih počitnicah je prišlo 11 Jugoslovank na Češkoslovaško, da proučijo č. s. kulturne, gospodarske in socialne naprave. To potovanje je subvencionirala jugoslovanska vlada, č. s. Rdeči križ pa je imel nalogo, izdelati za izletnice študijski program in jim omogočiti pristop v razne inštitute in zavode.

Naše žene so dospole pod vodstvom srbske pisateljice Helene Lazaričeve 6. avgusta v Bratislavo. Tam so ostale dva dni, si ogledale mesto, umetniške spomenike in okolico. Bile so v vasi Vajnory, kjer so odlične narodne vezilje, ogledale so si grad Dvín ob izlivu Morave v Donavo, ameriški dispenzar Rdečega križa, umetniško-obrtna podjetja Dvín in drugo. Na Slovaškem sta ostali gđ. Lazaričeva in gospa Jovanka Šiljakova, žurnalista in uradnica v državnem uradu za socialno skrbstvo iz Sarajeva. Udeležili sta se turčanskih slavnosti in posetili najvažnejša slovaška mesta. Ostale žene so odpotovale v Brno ter si ogledale razne socialne, kulturne in gospodarske naprave. Nekatere so obiskovale tečaj za varstvo otrok ter posetile večja moravska mesta. Povsod so bile gosti članice č. sl. Rdečega križa. Nekatere so dopotovale takoj na Češko ter v Pragi proučevale zavode, ki se tičejo varstva otrok, porođnic, najdenцев, sirot,

dijaštva, slepcev, posredovanja dela ter ženskega kulturnega, socialnega in političnega dela. Posetile so tudi razna druga mesta na Češkem ter si ogledale zavode, ki se bavijo s socialnim in kulturnim delom na korist otrok, mater, ubožcev ter žensstva vobče. Češki uradniki in uradnice ter prve socialne in kulturne delavke so spremljale povsod naše žene ter jim dajale točne informacije.

V soboto, 2. t. m. so bile Jugoslovanke na predstavi «Prodane neveste» v Narodnem divadlu in v ponedeljek, 4. t. m. gosti dr. Alice Masarykove. V torek, 12. t. m. je gospodična Helena Lazaričeva v imenu jugoslovanskih žen poklonila č. sl. Rdečemu križu plaketo ter je pri tem med drugim dejala:

«Globoko hvaležne smo obrtnim in gospodarskim organizacijam in njih članom, ki so nas z največjo uljudnostjo spremljali po delarnah, tovarnah, rudokopih ter nam omogočili spoznati delo in življenje delavcev. Nikdar ne pozabimo bratskega sprejema po slovaških, moravskih in čeških hišah. Povsod smo spoznale odkrito dušo in srce Vašega naroda in nepozabne nam ostanejo ure v Oravi, Sv. Martinu, Bistrici, Bratislavi ter ob vsej Moravi in Vltavi.»

Naslednjega dne so jugoslovanske žene odpotovale v domovino, na Češkem pa je ostala še gđ. Čubrilovičeva, da študira ondi še vse leto gospodarsko šolo ter po svojem povratku v Jugoslavijo

organizira vzgojo agrarnega ženskega naraščaja. Udeležence socialnega izleta na Češkoslovaško imajo sedaj nalogo, prirediti vrsto predavanj ter pisati o češkoslovaški republiki. Socialno gospodarsko in kulturno delo v Jugoslaviji najde tako nove pobude.

Iz Ljubljane se je udeležila ekspedicije gospa nadučiteljica Mira Engelmanova, voditeljica mestne dekljske šole.

Poet in politik

(Karlo Häusler.)

Ko to pišem, zbira — in najbrž hudo zaklinja — svoje junake g. Stjepan Radič v svoji trdnjavi, «zidani na pesek slvi.»

Nekoč jih je zbiral in zaklinjal pesniški Črtomir — seveda njemu so ostali verni vsi, Stjepanu Radiču pa je naprej odpovedal vernost g. Karlo Häusler, po poklicu «braničelj» (pol odvetnika) v Križevcih, v onih Križevcih, ki so v prozi mestece na progi Zagreb — Budimpešta. V poeziji pa zaravilaj ilirskega pesnika Nemčića in slavenofilskega ilirskega sina pesnika in filozofa Häuslerja Markovića.

Kam pa spada Häusler? Nekoč je bil literat, sedaj je politik, prav tako, kakor njegov vrstnik in menda študijski tovariš, celjski Novačan. Ali spada v poezijo ali v prozo?

Karlo Häusler je med onimi mlajšimi začetnimi pesniki, ki so leta 1914. iz-

dali «Hrvatsko Mlado liriko» ter si na koncu knjige napisali megalomansko-vagabundsko-prezirne biografije. Häusler je rodom iz «grada Nemčića in Markovića», t. j. Križevcev, a gimnazijo je študiral v Požeji, Zagrebu in Karlovcu. Še kot dijak je peš potoval po Sloveniji (menda l. 1903). Menda je od takrat ohranil smisel za slovenskohrvatske zveze, tako da je leta 1908. začel z Novačanom izdajati list «Sotlo», ki pa je izšla samo ena številka. Nekako isti ljudje, ki so hoteli 1908. sedeti ob «Sotlu», so leta 1915. sedeli in končno l. 1917. sedli na zagrebški «Grič» (umetniška revija z regionalnohrvatskimi težnjami) «v posebnem spominu na (umrle tovarise) iz časov «Sotle». «Grič» je hotel iti «po svetlih stezah «Sotle», ki ji je naravno nadaljevanje. Häusler mu je napisal prolog, govoril tu le o kulturnem edinstvu hrvatskega naroda, o hrvatskem «prekrasem, močnem jeziku», o hrvatski zemlji in hrvatskih tradicijah. «Od toga hrvatskega nacionalnega elementa može se počti do najbližjih srodnosti slovenačkih i srpskih, pa će se eventualno naći, da pored svih osobina skladno pristaju zajedno kao Vraz i Radičević, Prešeren i Preradović.» Izražal se je proti kulturni koncentraciji Jugoslovenstva ter pri tem opozarjal, da ne vidi, da bi Slovenci milili napustiti slovenski književni jezik; sicer pa mu je kultura primarna, politika sekundarna in «umetniško nezanesljiva» balerina.

Kakor vidimo, je Häuslerjevo naziranje bilo čisto hrvatsko. Sodeloval je v glasilih starčevićanske omladine, v «Grabancijašu» (zagorski dijak-črnošolec!) 1910. in v «Steklišu» (1911), a posebe (kakor smo videli) v «Griču», ki je nadaljeval hrvatskoregionalne tradicije Starčevićana Matoša.

Jasno je, da mu spričo te umetniškoregionalne prošlosti ni bilo težko, vstopiti v čisto politične vrste Radičeve, ko je tale preko svojega nekdanjega seljaškega programa razvil zlasti zlasti hrvatske politike.

Seveda Häusler je nekoč v «Steklišu» mogel čitati besede svojega umetniškega vzora Matoša, čes. Radič je «lažan pučnin» (žlačen ljudski človek, t. j. demagog). Morda se mu je v zadnjih časih misel te besede potisnila v ospredje in ne mara več iti z Radičem v boj — «brez upa zmage».

Morda je izprevidel, da je sicer lahko lepa «grička» pesem, da pa je nemogoča izključno grička politika.

Seveda: poet in politik, to je kočljiva zveza. Gospod Krešimir Kovačić, nekdanji drug Häuslerjev pri «Grabancijašu», a sedaj urednik «Novosti» v Zagrebu, je letos v eni svojih izredno uspelih parodij («Par nas sa Tarnasa») narisal sliko Karla Häuslerja tako-le:

«Mojo politiko razumejo samo pesniki; moje pesmi bodo pač razumeli samo politiki.»

Dr. Fr. I.

Domače vesti

* **Cenjenim naročnikom, ki so z naročninom še na dolgu, smo danes priložili izpolnjene polovice, da poravnajo vsaj do zadnjega tega meseca naročnino. S 1. oktobrom ustavimo list vsem neplačnikom. — Uprava «Jutra».**

* **Cenjene dopisnike opozarjamo na nove zvišane poštne pristojbine. Pošta ne priznava nikomur in tudi nam ne; morali smo ji ta dva dneva, odkar so se pristojbine zvišale, odšteti že precej dinarjev, ker so dopisniki po starem frankirali. Pristojbina za navadno pismo v tuzemstvu je 1 dinar, za navadno dopisnico 50 par in za tiskovine 20 par. — «Jutra».**

* **Minister dr. Žerjav v Zagrebu.** V ponedeljek je prispel v Zagreb v spremstvu načelnikov v ministrstvu za socialno politiko dr. Ježa in dr. Čuvaja in načelnika v ministrstvu za narodno zdravstvo dr. Stamparja minister za socialno politiko dr. Žerjav, ki se je takoj odpeljal v Brestovac, da pregleda tamkajšnje invalidsko zdravilišče in sanatorij višje zemaljske blagajne za osiguranje radnika. V Zagrebu so se mu pridružili imenom občine senator Kekić, načelnik zdravstvenega odseka dr. Lochert in upravitelj invalidskega zdravilišča dr. Dežman. Pri prihodu na Slemen se je zglasila pri gosp. ministru deputacija invalidov, ki se je pritožila radi slabe prehrane in stanovanj po barakah. Zvečer se je minister dr. Žerjav vrnil zopet v Beograd.

* **V Beograd je prispel iz Amerike generalni ravnatelj družbe za gradnjo železnice in pristanišč v naši kraljevini, Pollend. Družba je bila, kakor znano, ustanovljena v smislu pogodbe o dolarskem posojilu.**

* **Jadranska Straža.** V prvi polovici tekočega leta se je ustanovilo v mestu Splitu, kojega prebivalstvo se odlikuje brez dvoma po najjačiji nacionalni zavesti, društvo «Jadranska Straža», koje namen je, zainteresirati celotni naš troimeni narod za našo 600 km dolgo jadransko obal in pa za varuha te obale — za našo mornarico. V svrhu boljše propagande ustanovilo je društvo list «Jadranska Straža», kojega naloga je, da propagira obrambo jadranske obale, potrebo močne vojne mornarice, katera edina mora braniti našo obal, zagurati našim pomorski plovitvi in trgovini. Jadranska Straža bo posvećala svojo pažnjo vsem ostalim pomorsko obrambnim potrebam, pospeševala bo pomorske ekonomske zadeve, kakor: brodarstvo, gradnjo ladij, ribarstvo ter končno tudi pomorski sport. Poleg tega bo list tudi glasilo društva in bo prinašal vse društvene in organizacijske vesti. Našo javnost, posebno pa še različna naša društva, čitalnice, kakor tudi kavarnar in druga slična podjetja, opozarjamo na ta list ter prosimo, da list naroče. Prva številka tega lista izide začetkom meseca oktobra ter bo nato redno izhajala vsakega 1. in 15. v mesecu. Naročila za «Jadransko Stražo» sprejema založba «Jug» v Ljubljani. Pred škofijo 21/L. ki radovolje pošlje tudi prvo številko na ogled.

* **Fašisti proti slovanskim kulturnim institucijam.** V Luvranu pri Opatiji so fašisti te dni ukazali zapreti tamkajšnje starodavno «Čitalnico». Ukaz se je kajpada moral izvršiti, ker se pač zebgano slovansko ljudstvo zaveda, da je v Italiji fašistovska oblast najvišja instanca v državi. Cesar pa domačini ne morejo preboleti, je to, da se jim je ukazalo čitalnico zapreti, češ, da «fašisti ne bodo trpeli tujih ustanov na italijanskem ozemlju.» To-rej domačini, katerih pradedje so bili rojeni na teh tleh, so tujei, tisti pa, ki so prišli pred par leti in so nastanili na teh tleh, so ... domačini! Pravica, kje si?

* **Naš konzulat v Chicagu.** Konzularni oddelek ministra za zunanje stvari javlja, da bo naš generalni konzulat v Chicagu od dne 1. oktobra izpremenil svoj naslov, ki se bo odselej glasil: 936 North Michigan Avenue, Chicago III.

* **Odhod g. Kristana v Ameriko.** Izseljeniški komisar g. Etnin Kristan je te dni odpotoval v Newyork na svoje službeno mesto.

* **Vodstvo vojne akademije** javlja novo sprejeto gojencem, da morajo priti v akademijo dne 30. septembra.

* **Novo telefonske pristojbine** stopijo v veljavo s 1. oktobrom 1922. Zvišane so za 70 do 100 odst. in zaokrožene. Letni abonman na telefon znaša v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Beogradu in drugih glavnih centrih: 1.) za banke in denarje zavode (izvzemši male zadruge) za bare in kinematografe 4000 Din; 2.) za hotele in slično, za trgovine in trgovske pisarne, za speditore itd. 3000 Din; 3.) za skladišča, delavnice, netrgovske podjetniške pisarne itd. 2000 Din; 4.) za odvjetnike in notarje, gospodarske pisarne, klube, društva itd. 1800 Din; 5.) za lekarne in male hranilne zadruge 1500 Din; 6.) za zdravnice s privatno prakso in za časopise 1000 Din; 7.) za privatnike, državne in samoupravne urade, babe, dimnikarje, cerkve in inozemske konzulate 500 Din; 8.) za državne uradnike in zdravnike ter za poslane 400 Din. — V mestih z nad 10.000 prebivalcev znašajo postavke 3000, 2500, 1800, 1500, 1000, 800, 400 in 300 Din, v mestih z manj kot 10.000 prebivalci pa za eno tretjino manj. Za vsak postranski aparat se plača 180 Din, za signalni zvonec 100 Din

letno. Za novo instalacijo se plača 1200 Din, za postranski aparat 300 Din, za premeščenj aparata v drugo zgradbo 600 Din. — Pristojbine za medkrajevne pogovore znašajo za razdaljo do 100 km 8 Din, 100 do 200 km 10 Din, 200 do 400 km 15 Din, nad 400 km pa 20 Din.

* **Himen.** V Petrovčah se je prošlo soboto poročil podvratelj celjske podružnice Ljubljanske kreditne banke gospod Anton Kunaj z gospodično Rušo Majdičovo, hčerko veleindustrijalca gospoda Petra Majdiča. Bilo srečno!

* **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Glasom uradnega zdravstvenega izkaza se je v mestni občini ljubljanski v času od 17. do 23. septembra narodilo 30 otrok, med temi 1 mrtvorojenček, umrli pa so 3 moški in 12 žensk, skupaj torej 15 oseb, in sicer: 2 osebi za pljučnico, 1 za jetiko, 1 za srčno hibo, 1 za rakom, 9 vseh drugih naravnih smrtnih vzrokov, 1 oseba pa vsled slučajne smrtne pookodbe. Na nalezljivih boleznih so obboleli v tem času 3 osebe: 1 na škrlatici, 1 na trebušnem legarju in 1 (vojak) na griži.

* **Bolnica za ženske bolezni v Ljubljani.** Ministrstvo za narodno zdravje je odredilo, da je v Ljubljani v bivšem zavetišču Kranjske hranilnice otvoriti «bolnico za ženske bolezni», sestojajo iz porodnišnice, ginekološkega oddelka in babske šole. Bolnica, ki je last države, ima dva razreda in spada v administrativnem pogledu direktno pod zdravstveni odsek za Slovenijo. Ravnatelj te bolnice je vsakokratni profesor porodništva državne babske šole. Interesno opozarjamo, da objavlja včerajšnji «Uradni list» statut bolnice za ženske bolezni ter službene predpise in pravilnik za ambulanco.

* **Tehniška srednja šola v Tuzli.** V Tuzli se je ustanovila tehniška srednja šola, v kateri se bodo učenci v prvi vrsti pripravljali za strojnike in elektrotehnike. Šola bo urejena po vzgladu beograjske tehniške srednje šole.

* **Aretiran komunist.** Znani Sima Marković, bivši komunistični poslanec, se nahaja v ljubljanskih zaporih.

* **Napeljava elektrike iz Fale do Trbovelj** se je pričela ter bo do prihodnje jeseni gotova. V napetosti od 80.000 voltov bo napeljava vodila iz centrale v Fali čez Maribor, Slov. Bistrico, Konjice Celje in Laško v Trbovlje. Kot prevodni material so izbrali bakreno žico, ki visi na 20 metrov visokih železnih drogih. Razdalja drogov je povprečna 200 metrov. Napeljava je tako urejena, da jo je pri naraščajočem konzumu mogoče okrepiti. Daljavo do Trbovelj znaša okoli 100 km. Vsled dobave toka iz Fale se vse parne centrale Trboveljske premo-gokopne družbe ukinejo in se s tem prištedi dnevno okrog 20 vagonov premo-ga. Ako se še prištede prihranek premo-ga, ki ga porabi sedanja dobava toka Celju in okolici, se prihrani sigurno najmanj dnevno 20 vagonov premo-ga. Na glavnih potrošnih krajih v Bistrici, Konjicah, Celju, Laškem, Zidanem mostu in Trbovljah bodo postavljeni veliki transformatorji, ki bodo znižali napetost na 10.000 voltov.

* **Smrtna kosa.** V Colu pri Vipavi je umrla ga. Frančiška Žgur, roj. Punčuh.

* **Umesten ukrep.** Do sedaj je vladala pri nas slaba navada, da so se pošiljali v Nemčijo strokovnjaki pri državnih nabavkah železniškega in drugega materiala. To je bilo zvezano vedno z večjimi stroški in zato je prometni minister to navado odpravil. V bodoče naj prihajajo ponudniki iz Nemčije v Beograd in naj tam sklepajo pogodbe. Ta ukrep je zelo umesten in želeli bi bilo, da se tako ravna vsa ministristva.

* **Železniški dom v Ljubljani** na Turjaškem trgu poleg Kmetijske družbe, ki je bil last komunističnih železničarjev, kojih organizacija je bila razpuščena, je sodišče, kakor poroča «Naprej», na vlogo poslanca Kopača prisodilo socialdemokratom. «Naprej» pravi, da te hiše ne mara, pa če sodišče stokrat drugače razsodi!

* **Zopet javna varnost v Ljubljani.** Pišejo nam: K včerajšnji vesti o napadu na neko gospo v Nuški ulici Vam poročam, da je ta del mesta proti večeru vobče jako zanameren. Nekli drugi go-spej (sledi ime) se je pripetil skoraj enak slučaj pred 2 dnevoma v Levstikovi ulici. Napadalec je hotel odvzeti torbico z denarjem, ko pa je napadenca pričela vpiti na pomoč, je napadalec skočil čez živo mejo na železniško progo in tam izginil. — Izgleda, da bomo res morali začeti nositi orožje, kadar se podamo na ulico!

* **Advokat — defraudant.** Iz Zagreba poročajo: Tukajšnji hišni posestnik Franjo Lončar se je z Ljudevitom Starim pogajal za posojilo v znesku 100.000 K. Stariga je zastopal odvjetnik dr. Hugon Rosskamun. On je z Lončarjem uredil za- devo glede posojila ter od njega klijenta Stariga prevzel 100.000 kron, vknji živši ga na Lončarjevo posestvo, denarja pa na Lončarju ni izročil, marveč je z njim neznano kam pobegnil.

* **Pasji muzikant.** Glas iz občinstva nam poroča: Na Domobranski cesti, v Kristofevem dvorišču, rezidira velik pes, nič manjši kakor tele, ki se silno castav-lja s svojim organom: od jutra do več- ra namreč zavija svoje tužno melodije; posebno pasje pa so njegove arije še ob tihih nočeh. In je neutrudn, kajti njego- va dolga pesem se vleče za dva meseca. Na kilometer daleč okrog pa ima potr- bežljiva, a tudi že nevolne poslušalce.

Prilopočali bi gospodarju, da svojega vztrajnega tuleža že enkrat kje drugje angažira.

* **Kulturno oderstvo.** Odlični šolnik nam piše: Vaš dopisnik je včeraj storil dobro delo, ko je razgalil nečuvstvo na- vijanje cen za knjige. Vendar Vam po- vem slučaj, ki je še mnogo bolj drasti- čen, kakor oni, ki ste ga navedli. Nek- danja «Katoliška», sedaj «Jugoslavon- ska» (lucus a non lucendo) knjigarna je založila leta 1912 Finžgarjev roman «Pod svobodnim solncem». Avtorju je plačala 500 K honorarja in pridobila pravico do naklade 1000. Ko je bila na- klada v tisku, se je «Jugoslavonka» obrnila na avtorja s prošnjo, naj jej brezplačno dovoli natis nadaljnjih 10 ti- soč izvodov na slabšem papirju, češ, prodajali jih bomo po 1 K dijakom. Do- bila je dovoljenje, natisnila je 10.000 iz- vodov, toda dijakom jih ni prodajala po 1 K. Najprej je razprodala prvo nakla- do na dražjem papirju, potem je prišla vojna, in druga, velika cenejša naklada je šla v shrambo. Iz nje so le malošte- vilni redki izvodi prihajali na svetlo, ve- čino je knjigarna držala, da čaka — vi- šjih cen. Lani so se poedini izvodi «Pod svobodnim solncem» prodajali že po 90 kron, letos pa po 90 Din = 360 K! (Pol- druga knjiga — avtorjev honorar!) Knji- ga je tudi pomožna knjiga za šole, to- rej spada med neobhodno potrebne predmete. Nobena druga ljubljanska za- ložba si danes ne upa dražiti knjig na ta nečuvni način, ki je res pravecati kul- turni škandal in obenem trgovska ne- rečnost prve vrste, pravo navijanje cen, ki spada brez odloga pred državn- ga pravdnika!

* **Zgradba pokojniškega zavoda za sebnih namenečev v Ljubljani** v Ale- ksandrovi ulici raste kar vidno, kakor gobe po dežju. Vsak teden eno nadstrop je. Pred 9 dnevi sem splezal z dovolje- njem gradbenikov v prvo nadstropje, kjer so baš vivali betonski strop z upo- rabo posebnega stroja, s katerim se spro- ti meša cement z rečnim peskom. Delo je takrat trajalo 48 ur nepretrgoma v nočnih «sihtah», ker se vlivanje betons- ke plošče ne sme prekiniti. V drugem nadstropju plošča ni tolike velikosti, ka- kor prva, ampak se namesto nje vlija več manjših plošč. Delo ene takšne plo- šče traja od sobote ob 7. uri zvečer do približno polnoči. Med delom, ki se vrši s precejšnjim ropotom in truščem, se zbirajo pred zgradbo gruč radovednega občinstva, ki si ogleduje ta način grad- nje, ki je bil doslej uporabljan pri nas le malokdaj, navadno pri tvorniških gradbah izven mesta. — Zgradba pokoj- niškega zavoda bo menda že mesec dni že pod streho, kar je vsekakor re- kord nagle zgradbe pri nas.

* **Negzoda na novosadskem letališču.** V Novem Sadu je s svojim letalom po- nesrečil letalski kapetan Šuput. Kapetan je lahko poškodovan, letalo pa je popol- noma zgorelo. Škoda znaša nad milijon dinarjev.

* **Nesrečen padec.** Stanko Topolnik, 10letni sin posestnika iz Panovcev, okraj Ljutomer, je doma na dvorišču na lepem padel in si pri padcu zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v bolnico v Murski So- boti.

* **Nasilen gost.** Dne 21. septembra oko- li 10. ure zvečer je prišel 20letni Stefan Vogler, posestnikov sin iz Murskih Črnc- ev, v gostilno Antona Pečiča v Satahov- cih in zahteval pijače. Ker gospodarja ni bilo doma, mu dekla ni hotela dati pijače, češ, da je že vinjen. Nato je pri- šel v sobo 18letni gostilničarjev sin Jo- sip, nad katerega se je sprivil takoj Vo- gler, rekoč mu naj mu da vina in da da za dva litra. Ker mu tudi ta ni hotel dati vina, ga je to tako ujezilo, da je potegnil nož in z njim štrikrat zabodel Pečiča na vrat. Nevarno ranjenega Pečiča so prepeljali v bolnico v Murski So- boti.

Mariborska porota

Mlada žena, star mož. — Morilca obsojena na smrt.

Včeraj se je nadaljevala in končala razprava proti Zemljiču in Fortmüllerje- vi. (Glej poročilo v včerajšnjem «Jutru».) Razprava je trajala ves dan do 8. zvečer. Občinstva se je kar trilo v dvorani. Prisotni so bili številni maribor- ski pravniki. Globok vtis je napravila iz- poved domačega župnika, katerega je prišel po umoru Peter Zemljič vprašat, ali se lahko poroči z Marijo Fortmüller- jevo. Župnik mu je rekel, da se lahko po- roči, če dobita odvezo, da pa bo zakon neveljaven, če bosta lagala. Morilec je odšel, pa se ni več vrnil. Tekom zasli- šanja pri preiskovalnem sodniku je Fort- müllerjeva priznala, da sta izvršila zločin njena brata, ni pa hotela izdati natanč- nejšega. Včeraj se je hotela obtoženka tega priznanja otresti z izgovorom, da preiskovalni sodnik ni razumel dobro slovenski, čeprav zna preiskovalni sod- nik seveda perfektno slovenski. Za ču- stovanje obtoženih je značilno tudi to, da so napravili, ko so bili prvič izpušče- ni iz preiskovalnega zapora, doma celo gostijo z godbo.

Ob 8. zvečer so se porotniki vrnili iz posvetovalnice in njihov predsednik je naznanil, da so z devetimi proti trem glasovom spoznali Fortmüllerjevo in Zemljiča za krivo umora ranjega For- tmüllerja. Brata Anton in Ivan Grafoner sta bila s 7 proti petim glasovom opro- ščena obtožbe, kakor sta bila oprošče- na tudi Ciril Mihelič in Franc Zemljič s- krovile umora. Sodni stol je nato obso- dil Marijo Fortmüller in Petra Zemljiča na smrt na vešalih.

Gospodarsivo

TRGOVČEVE PRITOŽBE.

V sobotnem «Jutru» odgovarja nek ugledni trgovec v posebnem članku na dr. Knafličev članek «Reklama in trgo- vina», objavljenem za časa II. velesojma. Njegova izvajanja se pa ne drže pred- meta, marveč zastranijo. G. članek je povedal v bistvu: Trgovci ne sme za- služiti po znanem zakonu več ko 25 od- stotkov, — zato je izročen na nemilost raznim valutnim in tržnim premembam, ima roke vezane, ne more trgovati, ka- kor bi hotel, torej se tudi ne more po- služevati reklame.

Izvajanja g. trgovca so sicer zanimi- va, vendar pa jim ne more pritrjevati niti konzumentska javnost, niti trgo- vsko samo.

V prvi vrsti treba vprašati, kaj pa naj bi bila vlada storila, kot omejila prevet- ko svobodno trgovino? Ugotoviti treba, da omejitev nikakor ni jugoslavenska speci- aliteta, marveč da so morale konzumen- te štiti na primer Italija, Češka, ali Nemčija, ali celo Anglija, ki je do vojne bila trdnjava «free-trade», popolnoma svobodne trgovine! Tembolj mora danes vsaka vlada štiti konzumente. V prvi vrsti je ta zaščita naperjena proti onim trgovcem, ki jih pravi solidni trgovci sa- mi ne pripoznavajo za kolege in prave stanovske tovariše. Takšnih konjunktur- nikov, lovcev za srečo in začasnih trgo- vcev je povsod preveč, tudi pri nas. Proti njim je zakonita zaščita narav- nost potrebna.

Pa tudi napram povsem svobodni trgo- vini resničnih solidnih trgovcev so čes- to na mestu pomisleki. Ravno ker je velik del našega konzuma odvisen od uvoze trgovine, od inozemske produk- cije in od valute, — da ne govorimo o transportu itd., — mora nekdo, namreč vlada, štiti konzumente pred valova- njem cen in valut, — ali točneje, pred prevelikim neposrednim vplivom tega va- lovanja. Tudi solidni importer danes ho- češ nočeš spekulira v valutah. Kaj je na- ravnejše ko da vlada preskrbi, da se takšna potrebna spekulacija iz lahko um- ljivih razlogov naenkrat ne razvije v — nepotrebno spekulacijo?

Če trgovstvo ni zadovoljno z nekimi zakoni ali uredbami, potem mora samo poskrbeti za remediuro. S svojo organi- zacijo. To je trgovstvo doslej bodisi za- namarjalo, bodisi se je lotevalo na na- pažnem koncu. «Privredni svet» je ti- sta institucija, ki naj bi delovala kot naš gospodarski parlament in centrala naših trgovsko-obrtnih zbornic. Toda načrti zanj morajo gospodarski krogi izdelati sami, — in v to svrhu treba seveda po- skrbeti za ljudi obče in višje izobrazbe poleg strokovnega znanja, zaposlene v svrhe organizacije gospodarskih stanov. Reklame, potrebne trgovske reklame pa današnje stanje ne izključuje. Negle- de na to, da je sobotni članek g. trgo- vac napisal le s stališča importerja ma- nufakture, njegove navedbe nikakor ne zadenejo 90 odst. današnje naše solidne trgovine, o kateri pač nihče ne more tr- diti, da gre po zlu. Nasprotno, če pre- čitam svoj članek o reklamni in trgovini, najdem pač vse polno točk, ki bi se mo- rale opetovano ponavljati, ne najdem pa nobene, ki bi je ne mogel vzdržati pred kritiko.

Dr. K.

— Novi banki. Ministrstvo za trgo- vino in industrijo je odobrilo ustanovitev «Privredne banke» d. d. v Sarajevu z glavnico 10 milijonov Din in «Srpske privredne banke» d. d. v Zagrebu tu- di z glavnico 10 milijonov Din.

— Prošnje za devize in valute. Gene- ralni inspektorat je z odlokom J broj 16.098 z dne 25. septembra 1922 odbo- ro za promet z devizami in valutami pri Narodni banki naročil, da do vsre- tega 30. septembra 1922 rešujejo proš- nje, pri katerih je rok plačila do konca tega meseca, kakor tudi za dospelo ro- bo, ki je bila naročena pred drugim sep- tembrm.

— Sveže ali soljene glave in noge za- klane živine, ki se dajo uporabiti za glo- vsko prehrano, se morajo cariniti kot meso po tr. št. 8/2a izvozne tarife z dne 17. julija 1922. če se na njih naha- jajo mehki deli (meso, koža, žile itd.).

— Letina v Bački. V Bački se je pri- delalo letos 24.000 vagonov pšenice, 6000 ovsa, 800 rži in 80.000 koruze. Kva- liteta je izvrstna. Od prejšnje letine je ostalo 1500 vag. pšenice, in 15.000 va- gonov koruze. V Banatu so pridelali 26.000 vagonov pšenice, 2100 vagonov ječmena, 2600 vagonov ovsa, 210 vago-

nov rži in 50.000 vagonov koruze. Cene žitu konstantno padajo. Zetev je bila sploh boljša kakor lani.

— Prodaja pokvarjene moke. Skladi- šče državnega kolodvora v Ljubljani na- znanja trgovski in obrtniki zbornici v Ljubljani, da se bo prodalo v navedenem skladišču v sredo dne 27. septembra ob 11. uri depoldne 15 ton pokvarjene mo- ke, ki se more porabiti za klij in krnilo

— **Pridelek oljke v Dalmaciji.** Kakor poročajo iz Dubrovnika, je oljka v Dal- maciji, zlasti v okolici Dubrovnika in Konavljav izredno dobro obrodila. Tudi stari ljudje se ne spominjajo tako dobre letine. Pričakujejo obilico novega olja, prinašajo ljudje na trg velike množice olja, vsled česar je cena olju znatno pa- dala.

— Češke banke znižajo od 1. oktobra dalje debetno obrestno mero za pol odst.

— **Zlata veljava na Poljskem?** Finančni minister je predložil poljskemu sejm (narodni skupščini) predlog zakona, da se uvede na Poljskem zlata valuta s tem, da se izdajo goldinarji v zlatu, teža 3444/1, finoča 0.900. Poljski zlati goldi- nar bi bil torej približno enak francoske- mu franku v zlatu. — Več poljskih strank ostro nasprotuje načrtu, zato je še vprašanje, ali bo zlata valuta res uvedena ali ne.

Borza

Zagreb, devize: Dunaj 0.088 — 0.093, Berlin 4.625 — 4.925, Budimpešta 2.50 — 2.90, Bukarešt 41.50 — 43.50, Milan 278 — 283, London 66 — 67, Pariz 502.50 — 510.50, Praga 206 — 210, Švica 1241, Varšava 0.95 — 1.05, valute: dolar 64.50 — 66.50, avstr. krone 0.091, češke 200 — 208, funti 287 — 295, franki 495.50, marke 4.75, leji 40, švic. franki 1200 — 1240, lire 277.

Trg. obrtna banka 60 — 62. Brodska banka 70 — 75. Hrvatska eskomptna banka 155 — 160. Jadranska banka 400 — 425. Jugoslovenska banka 100 — 105. Ljubljanska kreditna banka 205 — 212.5. Slavonska banka 108.50. Praštediona 1095 — 1100. Rečka pučka banka 120. Srpska banka 152 — 152.50. Eksploatacija drva 120 — 125. Gorani 150. Narodna šumska industrija 95. Našička industrija drva 120 — 125. Gutman 325 — 335. Union 630 — 650. Ljubljanske strojne tovarne 175. Trboveljska premogokopna družba 300.

Beograd, devize: London 295, Pariz 503 — 506, Newyork 60 — 65, Curih 1240 — 1247, Milan 281.50 — 282.50, Praga 208 — 212, Berlin 4.70 — 4.90, Du- naj 0.089 — 0.093, Budimpešta 2.70 — 2.75, Sofija 42 — 44, Bukarešta 45 — 47.

Praga, devize: Berlin 2.16 — 2.36, Cu- rih 598.50 — 601.50, Milan 135.25 — 136.75, Pariz 243.53 — 245, London 141 — 142.50, Newyork 3175 — 3215, Beo- grad 43.75 — 44.25, Sofija 18.55 — 18.95, Dunaj 0.0412 — 0.0512, Varšava 0.3050 — 0.4050, Budimpešta 1.25 — 1.35, va- lute: marke 2.25 — 2.45, švic. franki 596.50 — 599.50, lire 134.25 — 135.75, franc. franki 242.50 — 244, funti 140 — 141.50, dolarji 3180 — 3220, dinarji 42 — 42.50, levi 18.55 — 18.95, avstrij. krone 0.0437 — 0.0537, poljske marke 0.3050 — 0.4050, madž. krone 1.25 — 1.35.

Curih: Berlin 0.3750, Newyork 535.25, London 23.65, Pariz 40.80, Milan 22.70, Praga 16.80, Budimpešta 0.2150, Zagreb 1.8250, Sofija 3.20, Varšava 0.067%, Du- naj 0.0075, avstr. krone 0.007%. Berlin: Italija 6217.20 — 6232.80, Lon- don 6444.90 — 6458.10, Newyork 1458.17 — 1471.83, Pariz 11.136.05 — 11.163.95, Švica 27.265.85 — 27.334.15, Dunaj 1.78 — 1.82, Praga 4524.30 — 4535.70, Bu- dimpešta 58.92 — 59.08, Sofija 848.90 — 850.10.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorci «Jutra». Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Stare klobuke, velurje

in dr. sprejemam v preoblikovanje, ravnotako tudi vsa modistovska dela, svilene klobuke, čepice itd Nova naročila točno, okusno in ceno. J. Štemberger, Dunajska cesta 9. 3282

2 novi hiši

in trgovina z mešanim blagom, dobro vpeljana, na Gorenjskem, so skupaj naprodaj.

Vpraša se pod «Hiša» pri Anončnem zavodu DRAGO BESELJAK, Ljub- ljana, Sodna ulica št. 5. 3320

Vremensko poročilo

Ljubljana, 26. septembra 1922.

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	760.1	13.0	sever	oblačno	14.2
Ljubljana	14.	761.0	12.6	sev. vzh.	"	"
Ljubljana	21.	761.9	10.1	"	"	21.0
Zagreb	7.	754.1	11.0	vzhod	"	3.0
Beograd	7.	759.0	13.0	brezvevra	"	7.0
Dunaj	7.	762.6	8.0	sever	"	2.0
Praga	7.	763.3	4.0	brezvevra	megla	6.0
Inomost	7.	759.1	12.0	"	dei. obl.	6.0

V Ljubljani barometer višji, temperatura nizka. Solnce vzhaja ob 5:52, zahaja ob 17:49

Ljubezen na počitnicah

Roman.

«Premisliti moram.»

«Da, premisli.»

Tuska je vstala, da bi zaprla vrata. In videla je, videla prav v onem kotu, kjer je nekoč Jožek Obidowski poljubljaj Hanko, kako Poržicki objema Snapsjo.

Privila sta se drug drugemu, in njegova roka se je — kakor takrat roka gorala — belila na temno odetih plehčih ženskih.

Od zgoraj je padal tanek pram svetlobe.

In oba sta, kakor njuna prednika, strastno šepetala.

Tuska je tiho zaprla vrata in naslonjena ob steno je stala s pridržanim dihom.

Spomnila sta jo Joška in Hanke ... Spomnila tudi, da je ljubezen nekaj, kar ne pozna popolnega konca. Domislila se je besed Wikte Obidowske, nolihih resignacije.

«Ona je bila že prej njegova ...»

Še dolgo je stala Tuska ob steni in je kakor sploščena ptica zrla predse.

Kaj je bilo naravnostnega, kakor da je človek ljubeznivo poslovil od žene, ki mu je bila dobra in je preživela toliko časa skupaj z njim!

Toda mislila je, da je zdaj njuno razmerje povsem prijateljsko, kolegijalno, a ti poljubi ...

Svobodna sta, naj delata, kar hočeta ... Lica so jej zagorela. Sedla je

za mizo, da nadaljuje svoje pismo. Sedaj je zopet sovražila Zakopane.

«Samo bogataši žive tukaj ugodno. Denar odteka kakor voda. Raje bi prekinila zdravljenje in se odpeljala domov. Oddahnem se, ko ne bom več videla pred seboj teh strašnih gor in mi ne bo več treba prenašati okolice, ki se je ne morem navaditi ...»

Lahno trkanje.

«Naprej!»

Smehlja se, sam s seboj zadovoljen, je vstopil Poržicki.

«Kaj delamo?»

Trpko se je nasmešnila.

«Pišemo pismo možu.»

Igralec se je zresnil.

«Jako lepo! Počakam tako dolgo in vas ne bom motil.»

«Sem že gotova. Pišem mu pravkar, da hočem odpotovati.»

Večjega efekta bi ne mogla doseči.

«Čemu? Zakaj? Ali vam je tukaj tako zlo?»

V njegovem glasu je slišala Tuska nepričakovano obžalovanje. Toda prav po načinu ženske je še poostрила trpkost svojih besed in intonacije.

«Jako zlo!»

«Kaj pa hočete. Ne ganim se od vas in upal sem, da v vaši družbi prežem svoje skrbi.»

Porogljivo se je nasmejala.

«Mislim, da ste imeli družbo, ki vas je mogla razvedriti,» je dejala navidezno ravnodušno.

Toda imel je preveč občutljivo igralško uho in preveč izkušnje v ljubezni, da bi ne slišal v njenem glasu onega

tona, ki je donel njem že prejšnjo noč.

«To je bila moja koleginja. Prišla je povedat, da potrebujejo v Ljubljano igralca moje stroke ter stavijo jako ugodne pogoje.»

«Ali je tudi ona ondi angažirana?»

«Snapsja je že tri leta na lvoškem gledališču.»

«Aha, razumem.»

Približal se je mizi in se sklonil nad njo.

«Ničesar ne razumete. Snapsja se zanima v Ljubljano za nekega uradnika iz prokurature in se morda poroči z njim. Jaz sem jej samo tovariš, drugega nič.»

Tuska bi bila rada odgovorila, da se tovariši navadno ne poslavljajo tako nežno, a molčala je še vedno razdražena, četudi nekoliko pomirjena.

«Torej domov odpotujete?» je vprašal.

«Da, na vsak način.»

«Ne pustim vas proč!»

«Vi?»

Tuska je dvignila glavo in mu je pogledala v oči.

Te oči so bile tako lepe, v njih je bilo toliko miline in čara, da jo je objela obupna tuga; odvrnila se je v stran in skrilila glavo v dlani.

«Gospa, pojdite lepo k Morskemu očesu,» je zaskrbljeno njegov tihi, melodični glas, — «vreme je krasno, pot kakor po mizi, zvečer smo že zopet nazaj. Takoj naročim voz ... No? ... Kaj? ... Velja? ...»

Prijel jo je za roko. In zopet je poljubljaj njene prste, dolgo, drugega za

drugim, in topel tok je švilal iz roke po vsem telesu.

«Veste kaj, k Morskemu očesu pojdemo ... potem pa se odpeljete domov.»

Da, to je bil pravi izhod. K Morskemu očesu pojde, potem uteče. Vrne se v Varšavo. To naj bo edini jasni trenutek, s katerim si olepša življenje. In z vso silo se je začelo v njej vzbujati hrepenenje po takih trenutkih.

«Druge ženske jih imajo vsak dan,» si je mislila; «naj imam jaz vsaj enega edinega.» In dvignila je k njemu svoje lepe modre oči, že vse brezvoljne in njemu vdane.

«Pojdem torej ...»

Poskočil je kakor otrok in je začel plesati po sobi.

Potem je tekkel k oknu, poklical Pito, in ko je deklica prišla, se je sklonil k njej, jej segel pod roko in jo vzdignil s frfotajočim krilcem iz solnne svetlobe tja do srede sobe.

«Peljemo se k Morskemu očesu,» je vzklikal in žvižgal njo plesati valček ter k temu žvižgati.

Nehote se je smehljala Tuska, ko leti gledala plesoči par. Z mize so leteli listi, med njimi tudi pismo, v katerem je pisala Tuska: «Oddahnem se, ko ne bom več videla pred seboj teh strašnih gor in mi ne bo več treba prenašati okolice, ki se je ne morem navaditi ...»

Sukal se je list, sukal v taktu valčka okoli vitkih nožic Pitinih, nožice male baletke, oblečene v svetlosive nogavice in obute v bele čevljičke.

XIX.

«Pri vodopadu se ustavimo.»

«Dobro; zanašam se popolnoma na vas, ker nimam pojma o poti.»

Pomikali so se počasi naprej. Mnogo vozov je vozilo tega dne k Morskemu očesu. Vreme je bilo krasno. Nebo se je svetilo kakor temen safir. Ob njegovem obzorju so smreke razprostrale svoje bogato vejave. Trate encijana, ki so se pojavile zdajpazdaj, so bile slične malim jezerom, ki se v njih zrcali safir neba. Tupatam v temnih, skritih kotih, ki jih solnce ni dosegalo, je ležal sneg. In neprestano so se menjavale slike, toda od povsod je vel v pobožno lepoto stvarstva svež, oživljaljoč vonj.

Po nekaterih mestih je bilo kakor na bojišču. V dolgih vrstah so ležala ogromna drevesa izruvana, kakor da je tropa strahotnih vitezov divjala tu mimo in je s kopiti svojih konj podržala smreke. Med pobitimi velikani so zelenela pahljača praprta in so kimala zlate travnate bilke, večna grobnica, večni krasotni katafalk teh dreves.

Poržicki je ovenčal konje in voz s praprotno in velikimi zlaticami; kakor na korzu je bila vsa kočija izpremenjena v pravi gaj in je tvorila Tuski in Piti prekrasno ozadje. Voz Poržickega s svojim priprostim, a solidnim in elegantnim okrasjem je vzbujal splošno pozornost. Tuska je bila kakor pomlajena. Njene naravno rdeče ustnice so se odpirale, kakor bi pile ne samo solnce, vonj in kristalni zrak, nego tudi oni ostanek veselja do življenja, ki ga še morejo doseči.

Objave

* Československá Obec v Ljubljani poráda v soboto 30. t. m. ve velkú dvorane Národního Domu «posvícenskú zábavú» (žegnanje). Začátek o 20 hod. Vstupné dobrovolné. Hudba — Tanec — Atrakce. Národní kroje vítány. — Zábav. odbor Č. O.

* Licejski trgovski tečaj. Vpisovanje se vrši v petek 29. t. m. od 15. do 17. ure v poslopju «Mladiki». Sprejemni izpiti v soboto 30. t. m. ob 8. uri.

* Gospodínska šola v Mladiki. Vpisovanje se vrši v ponedeljek 2. oktobra od 10. do 12. ure. Redni pouk prične s 3. oktobrom.

* Usposobljenostne preizkušnje za obče ljudske in meščanske šole se prične na državnem moškem učiteljsku v Ljubljani dne 3. novembra 1922 ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za prijavitelj usposobljenosti preizkušnji se naj predložijo po šolskem vodstvu pravčasno okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najpozneje do dne 25. oktobra v rokah izpraševalne komisije. Posebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala, kdor bi ne bil pripuščten, se bo pravčasno, obvestil. — Izpraševalna komisija za obče ljudske in meščanske šole v Ljubljani.

* Cercle français I. v Ljubljani začne 2. oktobra s svojimi rednimi kurzi na realni gimnaziji, Beethovnova ulica 7 v pritličju. I. kurz bo ob ponedeljkih in sredo od 6. do pol 8. ure, II. kurz ob torkih in petkih od 6. do 7. ure (poučuje prof. dr. Novak) in III. kurz (konverzacija in slovstvo) ob četrkih in sobotah od 6. do 7. ure (poučuje rojena Francozinja, ki je imela doslej že odlične uspehe pri pouku mladine, bo vodila pouk v teh kurzi, ki bodo obsegali le 8 do 10 obiskovalcev. Število teh kurzov (po 2 tedenski uri) se bo ravnalo po številu prijavitelj. Članarina za te mladinske kurze bo znašala 40 Din mesečno. Prijave za redne in za mladinske kurze sprejema šolski sluga g. Gril, Beethovnova ulica 7, pritličje in daje tudi podrobna pojasnila. Člani imajo brezplačno na razpolago knjižnico najmodernejših francoskih del.

* Osrednji odbor Zveze jugoslov. železničarjev je pri gledališki upravi izposloval za železničarje 40 odst. popust pri cenah za celoletne abonmaje. Plača se takoj ali pa v dveh ali v štirih obrokih. Železničarji, ki si žele kupiti celoletno vstopnico po tej znižani ceni, naj se zgledajo 29. t. m. od 16. do 17. ure v pisarni Z. J. Z., Gradišče 7. — Osrednji odbor ZJZ.

* Išče se strogo separirana soba za društvene namene, tudi v novi zgradbi. Plača se zelo dobro. Pripravljeni bi bili tudi deliti sobo s kakim drugim društvom, ki ima že prostore proti plačilu polovice najemnine. Cenjene ponudbe se prosijo na upravo «Jutra» pod «Društveni prostori».

* Stipendije za kopalniške zdravnike. Ministrstvo za narodno zdravje je razpisalo natečaj za podelitev stipendij dveh zdravnikom, ki bi se na Českoslovaškem v teku dveh let specializirala za balneologijo in klimatologijo. Po dovršenem specializiranju bosta zdravnika imenovana za kopalniška zdravnika v državnih kopalniških.

* Prostovoljno gasilno društvo Loka pri Zidanem mostu priredi 1. oktobra veliko vinski trgatve v prid zidanju novega gasilnega doma. Trgatve se vrši v gostinskih prostorih hotela Juvanci na Zidanem mostu. Apeliramo na naše čeni

občane v Zidanem mostu in Radečah, ki so nam vedno bili naklonjeni v vsakem oziru, da tudi pri tej prireditvi ne izostanejo. Obenem se zahvaljujemo bratskim društvom Trbovlje 2 in rudniškemu gasilnemu društvu za poslano zneske za novi gasilni dom, ter vabimo nje in sosedna društva na obisk. — Prostovoljno gasilno društvo Loka pri Zidanem mostu.

* Gradnja mestne stanovanjske hiše. Prejeli smo: Vsled sklepa ljubljanskega občinskega sveta se javno razpisujejo stavbna, tesarska, mizarska in vsa druga obrtniška dela in dobave za zgradbo mestne delavske stanovanjske hiše za Bežigradom na stavbišču poleg vojnega arzenala. Načrti, proračuni, splošni in podrobni stavbni pogoji so na ogled v mestnem stavbnem uradu, Lingarjeva ulica št. 1 v navadnih uradnih urah od 8. do 14. ure. Tukaj se tudi dobe ponudbeni pripomočki proti plačilu 300 K. V ponudbah je pri vsaki postavki navesti enotne cene za delo z dobavo materiala vred in na podlagi teh je izračunati končno vsoto. Pravilno sestavljene in kolkovane ponudbe je vložiti v zapečatenem ovoju pri imenovanem uradu najpozneje do 3. oktobra 1922 popoldne. Ponudbi je priložiti potrdilo mestne blagajne, da je ponudnik vložil predpisani 5 odstotni vadij. Zakasnele ali nepravilno sestavljene ali nepopolne ponudbe so neveljavne. Z delom bo pričeti takoj po oddaji in ima zgradba biti do konca leta pod streho, popolnoma uporabna pa do 1. novembra 1923.

* Za gradnjo železnice Kočevje - Brod Moravice. Prejeli smo: Ožji akcijski od-

bor za gradnjo železnice Kočevje-Brod-Moravice v Kočevju priredi v nedeljo, 1. oktobra, ob 10. uri popoldne na Brodu na Kolpi veliko manifestacijsko zborovanje, k kateremu vabimo vse prijatelje in interese naše trase. Zunanji gostje naj pridejo v Kočevje v soboto, 30. septembra zvečer, da se morejo drugi dan zjutraj odpeljati z avtomobili in vozovi, ki so jih dali odboru brezplačno na razpolago naši soobčani in drugi, na Brod. Med potjo bo razlagal traso njen ustanovitelj g. ing. dr. Musil. Vsakomur bo dana prilika, pogledati si tudi konkurenčno traso. Da moremo preskrbeti prenočišča in drugo, je prijave pošiljati na gorenji naslov do 29. septembra. Hočemo, da najširša javnost spozna naše do danes tako malo znane kraje, zlasti kolpsko dolino, ki se po svoji lepoti lahko kosa z najlepšimi kraji Slovenije.

Sukno

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri 84/II
A. & E. Skabernè Ljubljana
Mestni trg 10

Zobotehnik

zmožen vseh panog kavlčnika in zlata, zlasti levanje zlatih mostkov itd., išče službo. Nastop po dogovoru. Vprašati pri gosp. dentistu Hinku Kadrnki v Tuzli (Bosna).

Mali oglasi

stanje do 20 besedi Din. 3, vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglaš, dopisovanje, nepremičn. do 50 besedi 5 Din., vsakih nadaljnjih 5 besedi 2 Din. — Plača se naprej. (Lahko tudi v znakah.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priložena znakka za odgovor.

Štampa

Knjigovodkinjo

in korespondentino išče tovarna v Ljubljani. Ponudbe, po možnosti z zahtevno plačo pod «Tovarna 3305» na upravo «Jutra».

3305

Reven dljak, 3316

petošolec na I. drž. gimnaziji v Ljubljani, išče instrukcijo, plača po dogovoru. Naslov v upravi «Jutra».

3320

Sodni uradnik v pokoju,

ki je zmožen strokovnega znanja, išče službo v pisarni. Pismene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Konceptna moč».

3320

Kupim

Hlode, 3394

smrekove, jelove in borove, 4 do 6 in 8 metrov dolge, 25 cm debele na vagone ali na vodi, kupujem. Ponudbe prosim na žago Karas, Zagreb, Savski most.

3329

Subih, bukovih drv,

100 vagonov, se proda po K 110 — za 100 kg prasto vagon. Naslov pové uprava «Jutra».

3329

Prodaj

Ugodna prilika, 3399

za zdravnike in medicince! Prodajo se dobro ohranjeni zdravniški instrumenti po

nizki ceni. Dopise pod «Instrumenti» na upravo «Jutra».

3328

Otroški voziček, 3328

lep, bel, skoro nov, se proda. Simon Gregorčičeva ulica 16.

3328

Stanovanje

Stanovanje, 3296

z dvema ali tremi sobami, kuhinjo in pritliklami išče za takoj ali pozneje mirna stranka treh oseb. Najemnine postranska stvar. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Stanovanje».

3329

Na stanovanje in hrano

se sprejme gospod s 1. oktobrom. Naslov po é uprava «Jutra».

3332

Nepremičnine

Posetvo, 3327

obstoječe iz hiše s trgovskim lokalom, hleva, kozolca, svinjakov, sadnega vrta, nje in pašnika, se 1. oktobra v Markovu, pošta Stari trg pri Rakeku, ob 2. uri popoldne na javni dražbi proda. Na zelo prometnem kraju!

3327

Lepo posetvo,

ki leži v St. Juriju ob južni železnici, par minut od postaje, je naprodaj. Vse njive in travniki so tik ob trgu, ob cesti in železnici na ravnan. Zemlja je prvovrstna. Hiša je lepo zidana ter obstoji iz dveh sob, kuhinje, pritlikline

3327

Razno

Pouk v citrah

se daje. Naslov pové uprava «Jutra».

3326

Vinogradniki, 3309

sadite izboljšano Smarnico Velike prečnosti pred navadno. Natančnejša pojasnila daje trenaica «Vrbanjak», St. Ilj pri Valenju. Stajersko.

Iščemo strojarja za kože

(Wollgerber) 3331

nastop čimprej.

S. RADNKA, Tuzla (Bosna).

3331

Samo do 15. oktobra!

Prodaj posestvo, hišo, gospodarsko poslopje, sedem oralov njiv, travnika in gozda. Redi se lahko dve do tri glave živine. Pripravno za gospodarstvo, kakor tudi za nadaljevanje železnega rudnika, ki se nahaja na posestvu. Leži 10 minut od glavne ceste Kozje-Planina. Cena samo 110.000 K. Natančnejša pojasnila daje Miha Brilej, cementarna, Trbovlje I (Slovenija).

3305

PRODAM

1 vagon sena v balah franko kolodvor (Gorenjsko) K 10-60 za kg, nadalje: 1 novo okno z zapahom, lesenim, 150 x 110, 3 zapabi, lesen, novi, za okna 140 x 110, 7 letnega konja kostanjeve barve, izvrstnega za vožnjo. Naslov v upravnstvu «Jutra» (Zasanka).

3308

Prometni zavod za premog

d. d.

== v Ljubljani ==

prodaja

iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in

trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah

premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za

industrijska podjetja in razpečava

I^a čehoslovaški in angleški koks

za livarne in domačo uporabo,

kovaški premog, črni premog

in jajčne brikete.

Naslov: 16

Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/II.

POSESTVO

v bližini Maribora, krasna lega ob glavni

cesti, približno 50 oralov, arondirano, lepi

vinogradi, njive, gozd, udobno opremljena

velika stanovanska hiša, gospodarska

poslopja s fundusom, motor 8 HP, se takoj

s celim letošnjim pridelkom proda. 3397

Naslov v upravi «Jutra».

RAZGLAS.

Krovski mojster Franc Fujan, Ljubljana, Illeca štev. 48

ob Dolenjski cesti

izvršuje vsakovrstna nova krovska dela, kakor: koranitom, eternitom, skalco, opeko, lepenko, lesnim cementom itd. Istotako sprejema popravila raznih starih streh. Na zahtevo tudi zalaga z zgoraj navedenim blagom. — Delo preizkušeno, solidno ter po najnižjih dnevnih cenah. 3327